

УДК 378.147.88+81-13

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-5\(23\)-162-177](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-5(23)-162-177)

Вереш Марія Тіборівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 14, м. Ужгород, 88000, тел.: (0312) 643-084, <https://orcid.org/0000-0002-5923-7243>

Гвоздяк Ольга Михайлівна кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри німецької філології, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 14, м. Ужгород, 88000, тел.: (0312) 643-084, <https://orcid.org/0000-0002-5760-576X>

Теребушко Юрій Романович кандидат філологічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, тел.: (032) 239-47-67, <https://orcid.org/0009-0000-4551-5380>

СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ

Анотація. Стаття ґрунтується на новітніх концепціях інформатизації в педагогіці та методиці формування іншомовної компетентності та доповнює теорію контекстного навчання, теорію комп'ютерно-опосередкованої комунікації та теорію міжкультурної комунікації у процесі вивчення німецької мови. У статті проведено аналіз та визначено місце інформаційних технологій в сучасній іншомовній освіті здобувача, зокрема в процесі вивчення німецької мови, описано лінгводидактичний потенціал соціальних мереж, ютуб-каналів та блогів в освітньому процесі.

Встановлено, що сучасні освітні тренди у вивченні німецької мови спрямовані на систематичний розвиток самостійного навчання або ж інтенсифікацію самостійної роботи здобувачів освіти, формування норм комунікативної поведінки на основі автентичного матеріалу. Описано оптимальні форми та способи поєднання традиційних методів навчання з використанням інтернет-ресурсів, що сприяє покращенню якості навчання, розширенню можливостей самоосвіти студентів, покращення комунікативної компетенції та опануванню міжкультурною комунікацією.

Доведено, що використання комп'ютерних технологій у вивченні німецької мови перетворює здобувачів на активних учасників навчального процесу, сприяючи розвитку їх творчих можливостей і успішному засвоєнню більшого обсягу інформації. Використання комп'ютерних технологій може бути головним засобом подачі матеріалу, а може також використовуватися як допоміжний інструмент у навчальному процесі. Комбінований підхід, який поєднує традиційні та інноваційні методи вивчення німецької мови, є найоптимальнішим підходом до формування німецькомовної комунікативної компетентності. Інтернет поки не здатен замінити традиційні форми та методи навчання, але допомагає досягати поставлених цілей та завдань швидше та ефективніше, посилює інтеракцію між викладачем і здобувачем.

Ключові слова: сучасні тренди, німецька мова, інтерактивні методи навчання, комунікативний підхід, іншомовна компетентність, здобувач освіти, організація самостійної роботи.

Veresh Mariya Tiborivna PhD in Philology, Associated Professor of the Department of German philology, Faculty for Foreign Languages, Department of German philology, Uzhhorod National University, St. Universytetska, 14, Uzhhorod, 88000, tel.: (0312) 643-084, <https://orcid.org/0000-0002-5923-7243>

Hvozdyak Olha Mykhaylivna Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of German Philology, St. Universytetska, 14, Uzhhorod, 88000, tel.: (0312) 643-084, <https://orcid.org/0000-0002-5760-576X>

Terebushko Yurii Romanovych Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Ivan Franko National University, St. Universytetska, 1, Lviv, 79000, tel.: (032) 239-47-67, <https://orcid.org/0009-0000-4551-5380>

CURRENT TRENDS IN LEARNING THE GERMAN LANGUAGE: APPLICATION OF TECHNOLOGIES AND INTERACTIVE METHODS

Abstract. The article is based on the latest concepts of informatization in pedagogy and teaching methods and complements the theory of contextual learning, the theory of computer-mediated communication and the theory of intercultural communication in the process of learning the German language. The article analyzes and determines the place of information technologies in

the modern foreign language education of the learner, in particular in the process of learning the German language, describes the linguistic didactic potential of social networks, YouTube channels and blogs in the educational process.

It has been established that modern educational trends in the study of the German language are aimed at the systematic development of independent learning or the intensification of the independent work of education seekers, the formation of norms of communicative behavior based on authentic material. The optimal forms and methods of combining traditional teaching methods with the use of Internet resources are described, which contributes to improving the quality of education, expanding the opportunities for self-education of students, improving communicative competence and mastering intercultural communication.

It has been proven that the use of computer technologies in the study of the German language turns students into active participants in the educational process, which contributes to the development of their creative abilities and contributes to the successful assimilation of a larger amount of information. The use of computer technologies can be the main means of providing material, and can also be used as an auxiliary tool in the educational process. The combined approach, which combines traditional and innovative methods of learning the German language, is the most optimal approach to the formation of German-language communicative competence. The Internet is not yet able to replace traditional forms and methods of education, but it helps to achieve the set goals and objectives faster and more efficiently, and strengthens the interaction between the teacher and the learner.

Keywords: modern trends, German language, interactive learning methods, communicative approach, foreign language competence, education seeker, organization of independent work.

Постановка проблеми. ХХІ століття почалося з великого розквіту комп'ютерних технологій, що мало значний вплив на освітній процес, на сучасного здобувача освіти зокрема. Це також призвело до часткової зміни ролі викладача в інформаційній культурі, де він стає модератором інформаційних потоків. У процесі вивчення іноземних мов, німецької зокрема, нерідко застосовуються засоби інформаційно-комп'ютерних технологій (далі – ІКТ), серед яких матеріали, що можуть бути показані за допомогою комп'ютера та мультимедійного проєктора, доступні в інтернеті, а також відео- та аудіоматеріали, які дають можливість провести експериментальну роботу та розробити проєкти для здобувачів, поглиблюючи таким чином інтеракцію. Використання

інтернет-ресурсів у процесі навчання німецької мови є особливою формою організації самостійної пізнавальної діяльності. Цей підхід дає здобувачеві відчуття незалежності в обранні методів та інструментів навчання, а також можливість створення власної системи самоосвіти й формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувач освіти може спостерігати за своїм прогресом, якщо систематично використовує освітній контент інтернету. Навчальний процес не обмежується певним місцем чи часом, що дає студентові можливість керувати своїм власним навчанням. Крім того, інтернет-технології сприяють організації кооперативного та дуального навчання, де кожен учасник долучиться до досягнення спільної мети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській лінгводидактиці проблемам використання сучасних технологій та інтерактивних методів навчання у процесі вивчення іноземних мов присвятили свої праці такі дослідники, як О. Блажук, Т. Вахрушева, Ю. Казак, С. Кійко, В. Смаглій, С. Караман, А. Рудницька, В. Семенов, А. Соломаха, М. Цуркан та інші. Так, Т. Вахрушева здійснила детальний аналіз інтерактивних технологій навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів усіх рівнів освіти [1]. Дослідник Ю. Казак Ю. акцентував на особливостях використання smart-технологій у професійній підготовці майбутніх учителів німецької мови [4]. Дослідники С. Кійко, В. Смаглі та А. Рудницька узагальнили інтерактивні методи навчання іноземної мови, акцентуючи на соціокультурних аспектах формування аудіовізуальних умінь при вивченні німецької мови [5; 6]. Учений А. Соломаха на прикладі вивчення німецької мови узагальнив методики застосування цифрових технологій для формування іншомовної граматичної компетенції у процесі раннього навчання іноземних мов [7]. Здійснивши критичний огляд літератури, варто зазначити, що більшість учених сходяться в думці, що при вивченні іноземних мов у центрі уваги має бути пошукова та творча діяльність здобувачів, а інноваційні технології не повинні підміняти особистість викладача, а навпаки, доповнювати його роль. Викладачі, особливо викладачі мови, надихають студентів на творчість та модерують навчальний процес.

Дослідник Н. Компанець у своєму нещодавньому огляді сучасних технологій навчання виділяє такі їхні головні переваги, як безперервність процесу навчання та легкий доступ до освітньої інформації, незалежність від часу та місця, мобільність та автономія як педагогіка-практика, так і здобувача освіти. Він також зазначає, що здобувачі повинні оволодіти чотирма рівнями: знаннями, уміннями, ставленнями та цінностями [8].

У своєму аналітичному дослідженні 2019 року вчені А. Мартін та С. Клос [9] окреслили появу й функціонування терміна «SMART-освіта». Вони виявили, що хоча цей термін було введено для позначення прогресу в технологічній освіті, йому бракує належного методологічного обґрунтування. Однак дослідники визнають, що є кілька доступних розробок, які можуть зробити освітні технології більш адаптованими для здобувачів і сприяти «розумнішому» навчанню.

Особливо цінним для нашого дослідження стала стаття С. Вилінського, який описав лінгводидактичні можливості онлайн платформ для вивчення німецької мови та дослідив особливості використання ІКТ як основу реалізації сучасного підходу безперервності навчання [2]. Однак менш дослідженими залишаються питання використання соціальних мереж, відеоуроків з німецької мови та блогінгу як основних трендів сучасного вивчення іноземних мов, що й обумовило актуальність нашого дослідження.

Мета статті – провести аналіз та визначити місце інформаційних технологій в сучасній іншомовній освіті здобувача, зокрема у процесі вивчення німецької мови, описати загальну структуру соціальних мереж та вибрати серед них більш значущі для навчання німецької мови; окреслити лінгводидактичні особливості ютуб-каналів та блогів в освітньому процесі.

Дослідження проведено на основі використання таких методів, як описовий, метод критичного аналізу літературних джерел, типологічний та метод наукового (педагогічного) спостереження, метод аналізу та синтезу.

Виклад основного матеріалу. Якщо мета навчання німецької мови – формування та розвиток іншомовної комунікативної компетенції, то використання сучасних технологій, інтернет-ресурсів та інтерактивних методів може стати відмінним засобом досягнення цієї мети. Такі ресурси дозволяють формувати й розвивати всі складові комунікативної компетенції: мовленнєву, мовну, соціокультурну, компенсаторну. Майже всі інтернет-ресурси мають мультимедійний характер, що дозволяє поєднувати текстові матеріали з графічними, аудіо- та відеозаписами. Вони є ефективним варіантом наочності та підвищують ефективність навчання. Нинішня освіта, яка часто відбувається в режимі онлайн або в змішаному режимі через реалії сьогодення, потребує різних підходів, щоб поліпшити її якість та результативність. Використання сучасних технічних засобів та технологій на заняттях німецької мови дозволяє зменшити час, необхідний для отримання необхідних знань та вмінь і полегшує процес їх засвоєння.

У сучасній методиці навчання німецької мови все більше уваги приділяється використанню інтернет-ресурсів як у процесі навчання, так і при організації самостійної роботи здобувачів. Одним із важливих аспектів цього процесу є формування і розвиток аудіолінгвальної компетенції, розвиток слухових навичок. З цією метою викладач німецької мови може використовувати електронні версії друкованих видань, актуальні аудіо- та відеоновини, радіорепортажі та художні фільми. Можливості сучасних щодо навчання німецької мови можна класифікувати так:

1. Перегляд відеоуроків німецькою мовою, що містять нову лексику, пояснюють і тренують будь-які граматичні явища.
2. Визначення рівня володіння мовою та контроль засвоєння нових знань за допомогою розміщених у мережі мовних тестів.
3. Використання електронних енциклопедій, словників як довідковий матеріал, країнознавчий та ілюстративний.
4. Читання статей німецькомовної преси: газет, журналів, реферування матеріалів.
5. Перегляд відео та прослуховування аудіо німецькою мовою.
6. Використання «тандему» безпосереднього спілкування з носіями мови або іншими користувачами мереж, які вивчають німецьку мову.

При вивченні німецької мови на основі матеріалів інтернету вирішується ціла низка освітніх завдань: формування умінь та навичок аудіювання, читання, писемного мовлення, розширення словникового запасу, а також формування у тих, хто навчається, стійкої мотивації до вивчення мови.

Як зазначає у своїх працях Н. Вюрфель, створення та використання нових методик при навчанні німецької мови вже неможливо без використання комп'ютера, мереж із передачі інформації, інтернет-технологій та педагога нової формації [12]. Інтернет пропонує безліч різноманітних матеріалів для використання на заняттях з іноземної мови, до багатьох матеріалів пропонуються готові розроблені завдання. Для їх успішного використання необхідний творчий підхід, викладач повинен мати здатність адаптувати та доповнювати завдання залежно від навчальних цілей та можливостей конкретних здобувачів освіти.

Одним із ключових факторів в електронному навчанні німецької мови є презентація нового навчального матеріалу, його експлікація та семантизація. Особливістю електронної презентації нового навчального матеріалу є його реалізація у форматі вебсторінки, яка дозволяє

компонувати та одночасно представляти навчальний матеріал у всіх його інформаційно-цифрових різновидах (відео, текст, графіка, звук, анімація), а також продуктивно пояснювати його та семантизувати з використанням електронних словників-перекладачів.

Зазвичай матеріали по кожній лексичній темі створюються на заняттях, а вдома вони працюють з аудіоматеріалами та матеріалами з німецької преси, виконують вправи, аналогічні тим, які виконуються на заняттях (слухають аудіотексти, дивляться уривки з фільмів, виконують розмовні вправи), готують презентації. Як приклад розглянемо Мультимедійний навчальний план на тему «Молодь Німеччини». Вступ до цієї теми починається з опису сучасної молоді Німеччини та проблем, з якими вона стикається. Викладач ознайомлює студентів із результатами дослідження, проведеного на замовлення німецької компанії Shell. За допомогою проєктора на екрані з'явиться діаграма, що показує основні пріоритети молодих людей в Німеччині, їх ставлення до своєї батьківщини і очікування від майбутньої професійної діяльності. Нижче наведені витяги з відеоінтерв'ю представників молоді Німеччини у віці від 12 до 25 років. Обговорюються питання, які задають Дослідники, та відповіді молодих людей.

На наступному етапі роботи ви почуєте 2,5 хвилини аудіотексту. У статті «Проблеми сім'ї», опублікованій на веб-сайті Deutsche Welle («Німецька хвиля»), розповідається про проблеми 10-річних дітей і молодих людей з сімей іммігрантів і сімей з низьким доходом. Перед першим прослуховуванням студентам пропонується записати якомога більшу кількість слів і речень, які вони почули. Після прослуховування тексту триває обговорення лексики в ньому.

Викладач використовує активний словник, який відображається на дошці. Після 2-го прослуховування студенти виконують різні завдання за текстом, наданим Deutsche Welle, розробленим викладачем, контролюють розуміння тексту, а потім обговорюють текст, використовуючи активний словниковий запас. На заключному етапі заняття розглядається можливість використання додаткового відеоматеріалу, який тематично прив'язаний до теми заняття за допомогою посилань з Інтернету. Крім того, є можливість обговорити всі матеріали по цій темі у вигляді дискусії.

Тематика дискусії може охоплювати такі сфери: «Deutschland: Geografische Migrationspolitik», «Deutschland als sozialer, rechtlicher und demokratischer Staat», «Staatsstruktur Deutschlands», «Politisches System Deutschlands: Hauptparteien und Wahlen», «Außenpolitik Deutschlands. Probleme der Jugend in Deutschland».

Усі інтернет-ресурси вважаємо за доцільне поділяти на ресурси, створені професійними спільнотами, та ресурси, створені через приватні ініціативи викладачами німецької мови як іноземної у форматі сайтів, блогів, сторінок у соціальних мережах, наприклад, ресурс Гете-Інституту (www.goethe.de), автентичного видавництва Schubert-Verlag (www.schubert-verlag.de), створеного викладачами-носіями німецької мови (sprachekulturkommunikation.com, www.mein-deutschbuch.de, www.deutsch-to-go.de) та інші. Окремо слід виділити власне автентичні не дидактичні ресурси, тобто ті, які спочатку не призначені для навчальних цілей, але зміст яких має великий соціокультурний потенціал і може бути дидактизовано шляхом використання цифрових інструментів. Наприклад, ресурси новин сайти інформаційних агентств, онлайн-версії журналів, газет, великих видань (www.stern.de, www.spiegel.de, www.welt.de, www.zeit.de) та радіокомпаній, пошукові системи (Google, Web.de) з рубрикатом «новини». Також ресурси офіційних відомств та міністерств (наприклад, сайт федерального агентства з працевлаштування www.arbeitsamt.de, сайт німецьких залізниць www.db.de), сайти інтернет-магазинів, ресторанів, оренди житла багато в чому сприяють розвитку навичок міжкультурної комунікації за рахунок високого змісту автентичного контенту, що через мову відображає актуальні культурні реалії країни мови, що вивчається. Відеохостинги, такі як Youtube, надають можливість використовувати музику, художні, мультиплікаційні, документальні фільми як автентичний матеріал на заняттях з німецької мови.

До цифрових сервісів дослідник Н. Вюрфель відносить дидактизовані та не дидактизовані ресурси [12]. Прикладом дидактизованих сервісів можуть бути конструктори тестів (www.onlinetestpad.com), програми роботи з текстом (www.germantools.org), онлайн-сервіси візуалізації текстової інформації (www.wordcloud.online) та інші, недидактичні цифрові інструменти без вмісту електронна пошта, форуми, чати, месенджери, соціальні мережі, блоги, подкасти.

Важливою частиною вивчення німецької мови є розвиток слухових навичок здобувача освіти. З огляду на це важливими є інтернет-ресурси з аудіюванням. Так, значну кількість аудіо та відеоінформації німецькою мовою розміщено на сайті Deutsche Welle, де можна прослухати актуальні новини, які вимовляються у повільному темпі. Також цей ресурс містить кілька доступних курсів німецької мови (<http://www.dw.de/учити-німецьку/s-2559>):

- онлайн-курс «Deutsch Interaktiv» – курс для самостійного вивчення, що складається з 30 уроків, що відповідають рівням від A1 до

B1 Єдиного європейського мовного стандарту. Курс містить аудіоматеріали, фотосерії та відеофільми, які дозволять скласти справжню картину життя у Німеччині; а також граматичний довідник, словник, що містить понад 7000 слів, та тренінг з вимови;

- онлайн-курс «Місія Європа», що містить три курси «Місія Берлін», «Місія Краків» та «Місія Париж», кожен з яких включає 26 епізодів і пропонується оригінальний метод вивчення іноземної мови. Так, «Місія Берлін» є віртуальним детективом, у якому той, хто навчається як комп'ютерний гравець, разом зі своєю віртуальною героїнею бореться проти ворогів об'єднаної Німеччини;

- онлайн-курс «Radio D» – новий аудіокурс німецької мови, розроблений у співпраці з Інститутом ім. Гете і призначений для початківців вивчення німецької мови. Курс відповідає рівням A1 та A2 Єдиного європейського мовного стандарту і спрямований на сприйняття німецької мови на слух, у зв'язку з чим до кожної аудіосерії додається текстова версія, що полегшує розуміння;

- онлайн-курс «Deutsch – Warum nicht?» є спільним проектом Deutsche Welle та Інституту ім. Гете. Курс складається з чотирьох серій, розповідає про історію студента-журналіста Андреаса і його невидимої супутниці Екс, та запрошує переживати разом з ними їхні пригоди та під час гри вивчати німецьку мову. Кожна серія включає 26 уроків з діалогами, вправами та аудіоматеріалами, призначеними для завантаження на комп'ютер. Курс відповідає рівням від A1 до B1 Єдиного європейського мовного стандарту і призначений для початківців та навчання;

- онлайн-курс «Marktplatz» – німецька мова в економіці. Основу курсу складають повсякденні ситуації, які знайомлять з німецькою мовою в економіці та бізнесі. Цей курс може бути ефективним для студентів економічних спеціальностей, адже містить базову економічну лексику.

При виборі новітніх технологій та інтернет-ресурсів важливо враховувати ступінь новизни та актуальності інформації, щоб матеріал був сучасним та корисним для здобувачів. Викладач створює соціокультурний простір та впливає на уявлення про життя, тому культурна відповідність є важливим критерієм під час вибору інформації. При виборі вебсайтів для використання на занятті викладач може керуватися такими критеріями: автентичність німецької мови: вебсайти можуть бути як автентичними, що використовують реальні мовні матеріали, так і навчальними, спеціально розробленими для навчальних цілей; відповідність тематиці, що передбачена стандартом

навчання; стилістика використуваних текстів: публіцистичний, прагматичний, художній, популярно-науковий, розмовний; актуальність та достовірність матеріалу: важливо, щоб інформація була сучасною та мала підтвердження відповідно до надійних джерел; важливо, щоб матеріали не містили надмірно експресивної або ненормативної лексики.

Особливе місце при вивченні німецької мови як іноземної належить використанню інтерактивних методів навчання. Інтерактивне навчання є формою навчання, яка активно використовує спілкування та базується на принципах особистісно-орієнтованого підходу. Цей метод передбачає діалогову взаємодію між викладачем та здобувачем, де кожен учасник активно залучений до процесу пошуку рішень і способів вирішення проблем. Головна мета інтерактивного навчання полягає в тому, щоб кожен учасник ставав пошукачем шляхів і засобів для розв'язання завдань. Однією із сучасних технологій є технологія «змішаного навчання», відома в педагогіці як «blended learning». Для реалізації цієї технології можна використовувати лінгводидактичний потенціал соціальних мереж.

Первинно соціальні мережі не є освітніми ресурсами, а створювалися з метою спілкування. Сама назва «соціальна мережа» була запроваджена Д. Барнсом у 1954 році, спочатку сферу застосування цього терміна становила соціологія. Пізніше це поняття починає використовуватися і в інших галузях. До одного із видів соціальних мереж відносяться мовні соціальні мережі, які дозволяють вивчати іноземну мову самостійно. Такий вид роботи розвиває пошукові навички здобувачів, допомагає виділяти потрібний матеріал у потоці різноманітної інформації, аналізувати та систематизувати зібрані дані, викликає зацікавленість до самостійної роботи. Правильна організація самостійної роботи студентів викладачем є запорукою успішного процесу опанування німецькою мовою.

Упродовж багатьох років Facebook залишається найпопулярнішою соціальною мережею у світі. На другому місці перебуває YouTube з понад 2 мільярдами користувачів. Також серед популярних соціальних мереж варто зазначити месенджери WhatsApp та Facebook Messenger, а також Instagram, TikTok і Twitter. Україна не виняток, і тут Facebook є найпопулярнішою соціальною мережею, якою користується 60% українських користувачів. На другому місці знаходиться YouTube з відсотком користувачів на рівні 43%, а третє місце посідає Instagram з 30% користувачів, при цьому кількість користувачів останньої мережі швидко зростає щодня. Згідно з дослідженнями, українські користувачі

соціальних мереж найбільше зацікавлені в розважальній та пізнавальній тематиці. Facebook можна успішно використовувати для:

- проведення групових занять, де здобувачі мають змогу навчатися в мінігрупах та залишатися на зв'язку з викладачем;
- індивідуального навчання, оскільки здобувачі можуть знаходити нову та корисну інформацію в рамках конкретної навчальної дисципліни;
- корпоративне навчання, де він стає інструментом для інформування стосовно функціонування навчального закладу та організації пов'язаних з ним заходів.

Instagram є однією з найвідоміших соціальних мереж у наш час, особливо популярний серед підлітків. Це додаток, через який люди обмінюються фотографіями та відеозаписами. Також основні функції Instagram дозволяють людям вивчати іноземні мови, в тому числі й німецьку. Наприклад, викладання фото- або відеоматеріалів, до яких можна додати текст, де студенти можуть вивчати сфери, що їх цікавлять, наприклад, іноземні мови. Друга функція – Instagram Direct – безкоштовний чат, у якому можна вести особисте листування, наприклад, якщо виникають питання, що навчається може звернутися до викладача за порадою чи допомогою. І третя функція – Stories, в них можна робити тести та опитування, які допомагають викладачам та самим здобувачам освіти перевірити їх і себе.

Соціальні мережі як спосіб реалізації інтерактивних технологій часто сприймаються сучасними здобувачами як гра, а не серйозний та перспективний спосіб навчання. Однак, важливо враховувати, що гра може виявити приховані здібності. Використання соціальних мереж у навчальних процесах дозволяє створити привабливе середовище, де здобувачі можуть активно спілкуватися, співпрацювати та взаємодіяти. Це робить навчання цікавим та залучає усіх до активної участі.

Зважаючи на це, використання соціальних мереж як інтерактивних технологій може стати важливим компонентом сучасного навчання. Вони дозволяють створити стимулююче середовище, в якому здобувачі можуть розвивати свої навички та таланти, взаємодіяти з однолітками та викладачами, а також отримувати нові знання та навички. Гра завдяки перманентному розважальному компонентові забезпечує «невимушеність» і «неусвідомленість» навчання, тобто, по суті, навчання відбувається латентно, на підсвідомому рівні.

Основні інтерактивними формами навчання німецької мови в соціальних мережах вважаємо такі:

- застосування творчості та інновацій у виконанні завдань;
- формування малих груп студентів для спільної роботи над завданнями, обміну ідеями та спілкування на конкретну тему;
- проведення дискусій на різноманітні теми;
- використання різних видів ігор, таких як імітації чи ділові ігри, для активного залучення студентів до навчання та закріплення матеріалу;
- організація лекцій з використанням інтерактивних методів, таких як лекція-розмова, лекція-дискусія,
- проєктний метод тощо.

Також варто зазначити, що використання соціальних мереж у навчанні німецької мови дозволяє реалізувати особливості комунікативного підходу до вивчення мови. Деякі з цих особливостей включають: інтегроване навчання, використання мови як засобу спілкування; особиста діяльність здобувачів; відеозаняття з німецької мови як діяльнісне спілкування. Використання соціальних мереж сприяє ефективному розвитку комунікативної компетентності здобувачів і розширює їх можливості взаємодії та спілкування в німецькомовному середовищі.

Використання Google-документа допомагає розвивати вміння письмової мови. За допомогою цього сервісу доречно організувати роботу для заповнення анкет, таблиць, формулярів. Використовуючи Google-документ, здобувачі пишуть повідомлення, в яких зазначають необхідну інформацію про себе або іншу запитувану інформацію, дотримуючись норм мови, правила написання особистого повідомлення та правила граматики. Здобувачі освіти мають можливість працювати з документом як індивідуально, як і спільно з колегами. Перевагою цього ресурсу є можливість редагування документа всіма учасниками заняття, тобто тим, хто має посилання на документ. За допомогою цього сервісу можна створювати різні завдання на розвиток умінь писемного мовлення.

Окремим новітнім інструментом застосування інтерактивного навчання на рівні «викладач – здобувач» є блогінг. За допомогою блогу викладач може залучити учасників навчальної групи до дискусій, продемонструвати їм, що набувати знання та навички можна не просто шляхом запам'ятовування інформації, а через пошук, відповіді на запитання, обговорення та критичне оцінювання висунутих тверджень і аналіз. Зміна форм педагогічного контролю спонукає студентів до самооцінювання, порівняння отриманих результатів з прогнозованими та самокорекції.

При розробці методики навчання німецької мови за допомогою блог-технологій варто враховувати публічність блогу (він повинен бути доступним будь-якому учаснику мережі та може бути використаний для організації мережевої взаємодії групи студентів поза аудиторією); авторство та модерація (автором записів у блозі є, як правило, одна людина, яка може редагувати та видаляти записи, а також визначати їх тематику та зміст, що дозволяє індивідуалізувати навчальний процес та стежити за успіхами кожного здобувача); мультимедійність (можливість використання різних форм інформації: текстова, графічна, фото-, відео-, аудіо- сприяє збагаченню лексичного і соціокультурного матеріалу під час створення записів).

Використання блогів в навчанні німецької мови сприяє активному використанню мови, розвитку критичного мислення, самостійності та творчості студентів. Вони можуть відчувати практичну цінність вивчення мови, спостерігаючи, як вони можуть застосовувати свої знання та навички у реальних ситуаціях спілкування. Можна говорити про три етапи використання блогінгу як інтерактивного методу навчання:

Етап 1. Вибір тематичних блогів та їх вивчення. Викладач, а потім самі здобувачі обирають блоги, виходячи з теми заняття та необхідної лексики. Після вибору блоги уважно вивчаються, укладається тематичний словник.

Етап 2. Формування комунікативних навичок. За допомогою коментарів до постів блогу здобувачі можуть ставити питання, висловлювати свою думку, ділитися своїм досвідом або враженнями. Вони також можуть реагувати на коментарі інших користувачів, обговорюючи різні погляди та ідеї.

Етап 3. Створення власного блогу. Здобувачі створюють власний блог німецькою мовою та активно наповнюють його контентом – текстом та відеозаписами.

На наш погляд, використання блог-технологій у вивченні німецької мови як іноземної має наступні переваги:

1. Сприяє творчому підходу до навчання: Блог-технології дозволяють здобувачам експериментувати з мовою, застосовуючи її у знайомому онлайн-середовищі зі зміненими правилами гри.

2. Покращує грамотність та розвиває критичне мислення: взаємодіючи з іншими користувачами блогів, здобувачі перевіряють правильність формулювання, написання або вимови своїх коментарів і постів, що сприяє поліпшенню граматичних навичок та розвитку критичного мислення.

3. Розвиває міжкультурні компетенції: Спілкуючись з носіями мови у блогах, є можливість вивчати інші культури та поглиблювати своє розуміння міжкультурних аспектів.

4. Сприяє самовираженню та мовному прогресу: Ведення блогу дозволяє виражати свої думки, цінності та вести дискусії. Це сприяє розвитку мовних навичок та самовираженню.

5. Збільшує мотивацію до вивчення: Взаємодія з носіями мови у блогах спонукає здобувачів до більш активного вивчення німецької мови з метою кращого спілкування, отримання інформації або розвитку професійних навичок в онлайн-середовищі.

Висновки. Таким чином, використання сучасних комп'ютерних технологій у навчанні перетворює здобувачів на активних учасників навчального процесу, що сприяє розвитку їхніх творчих можливостей і сприяє успішному засвоєнню більшого обсягу інформації. Комбінація різних методів, таких як прослуховування аудіокниг, подкастів, перегляд фільмів та відеокліпів німецькою мовою, допомагає імплементувати в освітній процес методи інтерактивного навчання (дебати, «мозковий штурм», проєктний метод тощо). Використання комп'ютерних технологій може бути як головним засобом подачі матеріалу, так і допоміжним інструментом у навчальному процесі. Комбінований підхід, який поєднує традиційні та інноваційні методи, є найоптимальнішим підходом до навчання. Звісно, що використання інтернет-ресурсів і соціальних мереж не замінює традиційних форм та методів навчання, але допомагає досягати поставлених цілей та завдань швидше та ефективніше.

Ефективне використання сучасних технологій та інтерактивних методів навчання для вивчення німецької мови може бути успішним якщо дотримуватись наступних принципів: інтеграція з традиційними навчальними посібниками, поєднання сучасних інтернет-ресурсів з традиційними матеріалами дозволяє урізноманітнити заняття; використання онлайн-ресурсів може доповнити та поглибити знання, що отримуються з підручників, допомогти у вивченні нових лексичних одиниць, вдосконаленні граматичних навичок та практиці комунікативних умінь; підвищення творчого та інтелектуального потенціалу здобувачів, розвитку їхнього критичного мислення, пошуку нестандартних рішень, а також підвищує їхню мотивацію та зацікавленість у вивченні мови; моделювання різних комунікативних ситуацій.

Література:

1. Вахрушева Т.Ю. Інтерактивні технології навчання як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності. Нові технології навчання. К., 2017. Вип. 47. С. 64 - 69.
2. Вилінський С. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні німецької мови у період дистанційного навчання. Вісник НАУ. Серія: Педагогіка. Психологія. 2023. № 1(22). С. 26-34.
3. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: навчання, викладання, оцінювання. К., 2008. 261 с.
4. Казак Ю. Особливості використання smart-технологій у професійній підготовці майбутніх учителів німецької мови. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи, 2021. №2 (6). С. 73-78.
5. Кійко С., Смаглій В. Інтерактивні методи навчання іноземної мови учнів старших класів. Вісник науки та освіти, 2020. №2 (2). С. 140-156.
6. Кійко С.В., Рудницька А. Соціокультурні аспекти формування аудіовізуальних умінь при вивченні німецької мови. Науковий вісник Чернівецького університету. Чернівці: ЧНУ. 2019. Вип. 815. С. 46–56.
7. Соломаха А. Застосування цифрових технологій для формування іншомовної граматичної компетенції у процесі раннього навчання іноземних мов (на прикладі німецької мови). Електронне наукове фахове видання. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2020. № 8. С. 121-135.
8. Kompanets, N. M. The use of information and communication technologies to activate the cognitive activity of students when learning foreign languages. Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools, 66(1), 2019, pp. 61-64. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-1.12>.
9. Martín, A. C., Alario-Hoyos, C., Kloos, C.D. Smart Education: A Review and Future Research Directions. Proceedings, 2019, 31(1), 57. <https://doi.org/10.3390/proceedings2019031057>
10. Mizza D., Rubio F. Creating Effective Blended Language Learning Courses: A Research-Based Guide from Planning to Evaluation. Cambridge University Press. 2024. 300 p.
11. Tkachuk T. Global trends and prospects for the development of SMART education in Ukraine. Smart education: resources and perspectives: materials of the III International science and method conf. Kyiv: National Trade and Economy University, 2018, 252 p.
12. Würffel N. Deutsch als Fremd-und Deutsch als Zweitsprache-Lernen in elektronischen Umgebungen/ Berlin, 2010. P. 1227-1243.

References:

1. Vakhrusheva T.Iu. Interaktyvni tekhnolohii navchannia yak zasib aktyvizatsii navchalno-piznavalnoi diialnosti [Interactive learning technologies as a means of activating educational and cognitive activities]. *Novi tekhnolohii navchannia – .New learning technologies*. K., 2017. Vyp. 47. S. 64-69 [in Ukrainian].
2. Vylinskyi S. (2023). Zastosuvannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii pry vykladanni nimetskoï movy u period dystantsiinoho navchannia. [Application of information and communication technologies in teaching the German language in the period of distance learning]. *Visnyk NAU. Serii: Pedahohika. Psykholohiia – Bulletin of NAU. Series: Pedagogy. Psychology. № 1(22)*. S. 26-34. [in Ukrainian].

3. Zahalnoievropeiski rekomendatsii z movnoi osvity: navchannia, vykladannia, otsiniuvannia (2008). [European recommendations on language education: learning, teaching, assessment]. K., 261 s. [in Ukrainian].

4. Kazak Yu. (2021). Osoblyvosti vykorystannia smart-tekhnologii u profesiinii pidhotovtsi maibutnix uchyteliv nimetskoï movy. [Peculiarities of the use of smart technologies in the professional training of future teachers of the German language]. *Psykhologo-pedahohichni problemy suchasnoi shkoly – Psychological and pedagogical problems of the modern school*, №2 (6). S. 73-78 [in Ukrainian].

5. Kiiko S., Smahlii V. (2020). Interaktyvni metody navchannia inozemnoi movy uchniv starshykh klasiv. [Interactive methods of foreign language learning for high school students]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*. №2 (2). S. 140-156 [in Ukrainian].

6. Kiiko S.V., Rudnytska A. (2019). Sotsiokulturni aspekty formuvannia audiovizualnykh umin pry vyvchenni nimetskoï movy. [Sociocultural aspects of the formation of audiovisual skills when learning the German language]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu – Bulletin of Science and Education Chernivtsi: CHNU*. 2019. Vyp. 815. C. 46–56. [in Ukrainian].

7. Solomakha A. (2020). Zastosuvannia tsyfrovyykh tekhnologii dlia formuvannia inshomovnoi hramatychnoi kompetentsii u protsesi rannoho navchannia inozemnykh mov (na prykladi nimetskoï movy). [The use of digital technologies for the formation of foreign language grammatical competence in the process of early learning of foreign languages (on the example of the German language)]. *Elektronne naukove fakhove vydannia. Vidkryte osvितnie e-seredovyshe suchasnoho universytetu – Electronic scientific publication. Open educational e-environment of a modern university*. № 8. S. 121-135. [in Ukrainian].

8. Kompanets, N. M. (2019). The use of information and communication technologies to activate the cognitive activity of students when learning foreign languages. *Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*, 66(1), pp. 61-64. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-1.12> [in English].

9. Martín, A. C., Alario-Hoyos, C., Kloos, C.D. (2019). Smart Education: A Review and Future Research Directions. *Proceedings*, 31(1), 57. <https://doi.org/10.3390/proceedings2019031057/> [in English].

10. Mizza D., Rubio F. *Creating Effective Blended Language Learning Courses: A Research-Based Guide from Planning to Evaluation*. Cambridge University Press. 2024. 300 p. [in English].

11. Tkachuk T. (2018). Global trends and prospects for the development of SMART education in Ukraine. *Smart education: resources and perspectives: materials of the III International science and method conf.* Kyiv: National Trade and Economy University, 252 p. [in English].

12. Würftel N. *Deutsch als Fremd- und Deutsch als Zweitsprache-Lernen in elektronischen Umgebungen* [Learning German as a core: on Language and German as a Second Language in Electronic Environments]. *Wörterbuch internationales Handbuch*. Berlin: Walter de Gruyter (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft, Bd. 35, handbook. Berlin: Walter de Gruyter und Kommunikationswissenschaft, Bd. 35, Online Ed). 2010. P. 1227-1243 [in German].